

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

ĐỖ VĂN TRIỆN

**HUY ĐỘNG CÁC NGUỒN VỐN
XÂY DỰNG GIAO THÔNG NÔNG THÔN
Ở THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. Trần Quang Huy

THÁI NGUYÊN - 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan Luận văn này công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết luận nghiên cứu trình bày trong luận văn này là trung thực và chính xác. Những kết quả của luận văn chưa từng được công bố trong bất cứ công trình nào.

Tôi xin chịu trách nhiệm về nghiên cứu của mình!

Thái Nguyên, tháng.....năm 2013

Tác giả luận văn

Đỗ Văn Triệu

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này, tôi xin trân trọng bày tỏ lòng biết ơn **TS. Trần Quang Huy** đã tận tình hướng dẫn tôi trong suốt quá trình thực hiện. Tôi xin trân thành cảm ơn Phòng Quản lý Đào tạo Sau đại học - Trường ĐH Kinh tế và QTKD đã tạo mọi điều kiện để tôi hoàn thành khoá học và trình bày luận văn này.

Tôi xin gửi lời cảm ơn đến các đồng nghiệp đã chia sẻ nhiều tư liệu và kinh nghiệm quý báu liên quan đến vấn đề nghiên cứu của luận văn. Tôi xin cảm ơn sự hợp tác các đơn vị, cơ quan trên địa bàn thành phố Thái Nguyên, tỉnh Thái Nguyên đã giúp tôi thực hiện thành công luận văn..

Xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng.....năm 2013

Tác giả luận văn

Đỗ Văn Triệu

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC NHỮNG TỪ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC BẢNG	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Ý nghĩa khoa học của đề tài nghiên cứu	3
5. Đóng góp mới của đề tài	4
6. Kết cấu luận văn.....	4
Chương 1. HỆ THỐNG LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ NGUỒN VỐN XÂY DỰNG GIAO THÔNG NÔNG THÔN	5
1.1. Cơ sở lý luận về nguồn vốn xây dựng hạ tầng giao thông nông thôn	5
1.1.1. Bản chất của vốn	5
1.1.2. Nguồn vốn đầu tư xây dựng hạ tầng giao thông nông thôn.....	6
1.1.3. Vai trò của vốn đối với tăng trưởng và phát triển kinh tế.....	7
1.1.4. Các nguồn vốn huy động trong nước cho đầu tư phát triển.....	10
1.1.5. Huy động nguồn vốn nước ngoài cho đầu tư phát triển.....	11
1.2. Khái niệm hạ tầng kinh tế xã hội và hệ thống hạ tầng giao thông nông thôn .	13
1.2.1. Khái niệm về hạ tầng kinh tế xã hội nông thôn	13
1.2.2. Hệ thống hạ tầng giao thông nông thôn	15
1.2.3. Vai trò của hạ tầng giao thông nông thôn đối với quá trình CNH - HĐH nông nghiệp, nông thôn.....	16
1.2.4. Đặc điểm của hoạt động đầu tư phát triển hạ tầng giao thông nông thôn.	17
1.2.5. Yêu cầu đặt ra trong phát triển hạ tầng giao thông nông thôn.....	20

1.3. Các nhân tố ảnh hưởng tới huy động nguồn vốn xây dựng hạ tầng giao thông nông thôn.....	22
1.3.1. Nhóm nhân tố điều kiện tự nhiên.....	22
1.3.2. Nhóm nhân tố vốn.....	24
1.3.3. Nhóm nhân tố về cơ chế, chính sách.....	27
1.3.4. Nhân tố khác	28
1.4. Kinh nghiệm phát triển hạ tầng giao thông nông thôn ở một số nước và bài học kinh nghiệm cho thành phố Thái Nguyên	29
1.4.1. Kinh nghiệm phát triển hạ tầng giao thông nông thôn ở một số quốc gia ..	29
1.4.2. Kinh nghiệm phát triển hạ tầng giao thông nông thôn ở một số tỉnh ...	33
1.4.3. Kinh nghiệm cho phát triển hệ thống giao thông nông thôn thành phố Thái Nguyên.....	37
Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	40
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	40
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	40
2.2.1. Phương pháp luận.....	40
2.2.2. Phương pháp thu thập số liệu.....	40
2.2.3. Phương pháp xử lý số liệu.....	41
2.2.4. Phương pháp phân tích số liệu	41
2.3. Hệ thống chỉ tiêu	42
Chương 3. THỰC TRẠNG HUY ĐỘNG NGUỒN VỐN XÂY DỰNG HẠ TẦNG GIAO THÔNG NÔNG THÔN Ở THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN..	43
3.1. Khái quát về điều kiện tự nhiên, kinh tế, xã hội thành phố Thái Nguyên ...	43
3.1.1. Vị trí địa lý	43
3.1.2. Tài nguyên thiên nhiên.....	43
3.1.3. Đặc điểm khí hậu, thủy văn	45
3.1.4. Dân số, lao động.....	46
3.1.5. Điều kiện cơ sở vật chất - hạ tầng.....	47

3.2. Tình hình phát triển kinh tế xã hội thành phố Thái Nguyên giai đoạn 2006 - 2012	49
3.3. Thực trạng công tác huy động nguồn vốn phát triển hạ tầng giao thông nông thôn tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2006 - 2012	54
3.3.1. Hiện trạng giao thông thành phố Thái Nguyên.....	54
3.3.2. Thực trạng huy động nguồn vốn xây dựng hạ tầng giao thông thành phố Thái Nguyên.....	56
3.4. Kết quả thực hiện xây dựng hạ tầng giao thông nông thôn	69
3.4.1. Kết quả trong phát triển đường giao thông	69
3.4.2. Kết quả trong vận chuyển hàng hóa, hành khách	71
3.4.3. Kết quả trong phát triển kinh tế - xã hội thành phố Thái Nguyên.....	73
3.5. Nhân tố ảnh hưởng đến công tác huy động nguồn vốn xây dựng giao thông nông thôn thành phố Thái Nguyên.....	74
3.5.1. Cơ chế, chính sách	74
3.5.2. Vốn trong đầu tư giao thông nông thôn	75
3.5.3. Một số nhân tố khác	76
3.6. Những thách thức đặt ra cho huy động nguồn vốn xây dựng giao thông nông thôn.....	77
Chương 4. GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ THU HÚT NGUỒN VỐN XÂY DỰNG HẠ TẦNG GIAO THÔNG NÔNG THÔN THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN GIAI ĐOẠN 2012 - 2015, ĐỊNH HƯỚNG 2020	80
4.1. Định hướng và mục tiêu phát triển hạ tầng giao thông nông thôn thành phố Thái Nguyên giai đoạn 2012 - 2015, định hướng 2020	80
4.1.1. Quan điểm phát triển hạ tầng giao thông	80
4.1.2. Mục tiêu và phương hướng phát triển.....	81
4.2. Hệ thống giải pháp thu hút nguồn vốn xây dựng hạ tầng giao thông nông thôn thành phố Thái Nguyên.....	82
4.2.1. Cơ chế chính sách trong hoạt động thu hút đầu tư xây dựng hạ tầng giao thông.....	82

4.2.2. Huy động đa dạng hóa các nguồn vốn đầu tư cho phát triển hạ tầng giao thông nông thôn.....	83
4.2.3. Huy động nguồn vốn ngân sách nhà nước.....	84
4.2.4. Huy động nguồn vốn nước ngoài.....	85
4.2.5. Huy động nguồn vốn đầu tư của các tổ chức, cá nhân trong và ngoài nước.	86
4.2.6. Huy động nguồn vốn trong nhân dân.....	87
4.2.7. Huy động nguồn vốn từ thị trường tín dụng.....	89
4.2.8. Tăng cường phân cấp quản lý trong phát triển hạ tầng giao thông nông thôn.....	90
KẾT LUẬN	92
TÀI LIỆU THAM KHẢO	95
PHỤ LỤC	97

DANH MỤC NHỮNG TỪ VIẾT TẮT

GDP	Tổng sản phẩm nội địa (Gross Domestic Product)
CNH	Công nghiệp hóa
GTVT	Giao thông vận tải
HDH	Hiện đại hóa
NTM	Nông thôn mới
ODA	Hỗ trợ phát triển chính thức (Official Development Assistance)
UBND	Ủy ban nhân dân
WB	Ngân hàng Thế giới (World Bank)

DANH MỤC BẢNG

Bảng 3.1. Thống kê dân số thành phố Thái Nguyên qua các năm.....	46
Bảng 3.2. Cơ cấu kinh tế thành phố Thái Nguyên giai đoạn 2006 - 2012.....	49
Bảng 3.3. Giá trị tăng thêm của thành phố giai đoạn 2006 - 2012	51
Bảng 3.4. Tình hình tăng trưởng kinh tế thành phố Thái Nguyên giai đoạn 2006 - 2012	52
Bảng 3.5. Mạng lưới giao thông đường bộ tỉnh Thái Nguyên.....	54
Bảng 3.6. Tình hình huy động nguồn vốn kế hoạch và thực hiện	62
Bảng 3.7. Huy động nguồn vốn đầu tư giao thông giai đoạn 2009 - 2011	64
Bảng 3.8. Huy động nguồn vốn đầu tư giao thông nông thôn năm 2012	66
Bảng 3.9. Tổng hợp nguồn vốn đầu tư giai đoạn 2009 - 2012	67
Bảng 3.10. Kết cấu hệ thống giao thông tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2006 - 2012.....	69
Bảng 3.11. Kết quả đầu tư xây dựng hạ tầng giao thông nông thôn.....	70
Bảng 3.12. Khối lượng hành khách và hàng hóa được vận chuyển.....	72

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Thực tiễn hơn 20 năm đổi mới, sự phát triển giao thông nông thôn đã góp phần làm thay đổi diện mạo kinh tế xã hội nông thôn, góp phần vào sự thành công của công cuộc xóa đói, giảm nghèo và thúc đẩy công nghiệp hóa, hiện đại hóa nông nghiệp, nông thôn nước ta. Sự phát triển giao thông nông thôn không chỉ là vấn đề kinh tế - kỹ thuật đơn thuần mà là vấn đề xã hội quan trọng nhằm tạo tiền đề cho nông thôn phát triển nhanh và bền vững. Do vậy, đường lối và chính sách phát triển kinh tế xã hội trên phạm vi cả nước và từng địa phương nước ta, việc xây dựng giao thông nông thôn luôn là một trong những vấn đề được Đảng và Nhà nước chú trọng và luôn gắn với các chương trình phát triển nông nghiệp, nông thôn.

Phát triển cơ sở hạ tầng là một trong những thành phần quan trọng trong chiến lược phát triển của Việt Nam. Trong 20 năm qua, Đảng và Nhà nước đã duy trì mức đầu tư hạ tầng khoảng 10% GDP, mức đầu tư khá cao so với các nước trong khu vực Đông Nam Á, phát triển cơ sở hạ tầng tạo điều kiện thuận lợi cho khả năng tiếp cận sử dụng của người dân đặc biệt là người dân nông thôn. Phát triển cơ sở hạ tầng phần nào giải quyết được khó khăn của người dân nông thôn nhưng tính bền vững và hiệu quả trong đầu tư còn hạn chế.

Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XVIII và Nghị quyết Đại hội Đảng bộ thành phố Thái Nguyên lần thứ XVI đã khẳng định phát triển giao thông là nhiệm vụ hàng đầu trong phát triển kinh tế xã hội của thành phố giai đoạn 2011 - 2015, hướng tới 2020 với mục tiêu “Hoàn thiện đồng bộ kết cấu hạ tầng cơ sở theo hướng hiện đại, tạo nền tảng vững chắc cho sự phát triển kinh tế xã hội và môi trường hấp dẫn thu hút đầu tư nước ngoài. Phát triển mạng lưới đô thị theo hướng văn minh, hiện đại phù hợp với định hướng phát triển kinh tế xã hội tạo các trung tâm động lực trên các vùng lãnh thổ... Triển khai hiệu quả Nghị quyết Hội nghị lần thứ 7 Ban Chấp hành Trung ương (khóa X) về nông nghiệp, nông dân, nông thôn. Triển khai, áp dụng bộ tiêu